

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XXX, Nr. 3 (348), 2022

CONFERINȚA EPSICOPILOR CATOLICI DIN ROMÂNIA LA ORADEA

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3; 1 septembrie - 4 Octombrie 2022: Timpul Creației - pag. 4; "Școală ucraineană" la Oradea - pag. 10; Sfântul Simeon Noul Teolog, cel mai mare mistic bizantin. 1022-2022. O mie de ani de la trecerea în veșnicie - pag. 12-13; Trecem prin spațiu și timp - pag. 16; Maria și familia creștină - pag. 17; Revista *Vestitorul* recomandă - pag. 20.

Episcopii Catolici din România în comuniune în spiritul sinodalității (Comunicat)

Pe ordinea de zi, temele de discuție au fost determinate de necesitățile Bisericilor locale. Ca de obicei la astfel de întâlniri, au fost mai multe momente de rugăciune – cu o intenție specială pentru pacea în Ucraina – care au culminat cu celebrarea Sfintei Liturghii în biserica „Schimbarea la Față”, în biserica Seminarului și în Catedrala greco-catolică „Sfântul Nicolae”, împreună cu preoții, credincioșii și cu elevii de la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu”. De asemenea, PS Virgil Bercea, gazda întâlnirii, a organizat diferite momente culturale și întâlnirea episcopilor cu autoritățile civile locale.

Plină de încărcătură emoțională a fost vizitarea istoricului Palat episcopal greco-catolic, care în data de 25 august 2018 a suferit un incendiu devastator și care este încă o rană deschisă pentru ierarhul locului și pentru comunitate. De asemenea, Episcopii s-au bucurat să viziteze palatul Episcopiei Romano-Catolice din Oradea, de curând restaurat.

În centrul discuțiilor Conferinței s-a aflat Sino-
dul Episcopilor cu tema sinodalității. Pe 17 octombrie 2021 a început prima etapă a parcursului sinodal: ascultarea și consultarea Bisericilor locale, etapă care s-a încheiat în august 2022. CER a transmis Secretariatului General al Sinodului de la Vatican documentația referitoare la acest parcurs. Pe lângă informările din Eparhii, Dieceze, comisii și instituții legate de CER, discuțiile au atins chestiuni care privesc viața liturgică, educația, tineretul, familia, colaborarea în cadrul clerului și al

persoanelor consacrate din România, precum și legăturile cu alte Conferințe Episcopale și instituții ecleziale europene.

Următoarea sesiune a CER va avea loc la Satu Mare în intervalul 10-12 mai 2023, fiind găzduită de Episcopia Romano-Catolică de Satu Mare. Conferința Episcopilor din România se întrunește de două ori pe an în sesiune ordinară și îi reunește pe toți Episcopii romano-catolici și greco-catolici din România, exprimând unitatea Bisericii locale și comuniunea cu Urmașul lui Petru, Sfântul Părinte Papa.

pr. Francisc Ungureanu,
Secretar general al CER

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Mihaela Caba-Madarasi, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Eugen Ivuț, Ioan Moldovan, Silvia Pantiș.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;

Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;

E-mail: olimpiu35@yahoo.it;

Tel: 0722.450.013

Abonamente și difuzare: Claudiu Boda

Magazin "Sfânta Tereza"

Str. Ep. Mihai Pavel nr. 4

410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Creștinii nu pot fi indiferenți la corupție

18.09.2022

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Parabola pe care ne-o prezintă Evanghelia din Liturgia de astăzi (Luca 16,1-13) ne pare puțin greu de înțeles. Isus relatează o istorie de corupție: un administrator necinstit care fură și după aceea, descoperit de stăpânul său, acționează cu viclenie pentru a ieși din situația aceea. Ne întrebăm: în ce constă această viclenie – este un corupt care o folosește – și ce dorește Isus să ne spună? Din relatare vedem că acest administrator corupt ajunge în necazuri pentru că a profitat de bunurile stăpânului său; acum va trebui să dea socoteală și își va pierde locul de muncă. Dar el nu se lasă învins, nu se resemnează cu destinul său și nu devine victimă; dimpotrivă, acționează imediat cu viclenie, caută o soluție, este întreprinzător.

Isus se inspiră din această istorie pentru ne lansa o primă provocare: „Fiii veacului acestuia – spune El -, în generația din care fac parte, sunt mai înțelepți decât fiii luminii” (v. 8). Adică se întâmplă că acela care se mișcă în întuneric, conform anumitor criterii lumești, știe să se descurce și în mijlocul necazurilor, știe să fie mai viclean decât alții; în schimb, discipolii lui Isus, adică noi, uneori suntem adormiți sau suntem naivi, nu știm să luăm inițiativa pentru a căuta căi de ieșire în dificultăți (cf. Evangheliile gaudium, 24). De exemplu, mă gândesc la momentele de criză personală, socială, dar și eclezială: uneori ne lăsăm învinși de descurajare, sau cădem în a ne plânge și a ne transforma în victime. În schimb – spune Isus – am putea să fim isteți conform Evangheliei, să fim treji și atenți pentru a discerne realitatea, să fim creativi pentru a căuta soluții bune, pentru noi și pentru ceilalți.

Există însă și o altă învățătură pe care ne-o oferă Isus. De fapt, în ce constă viclenia administratorului? El decide să facă o reducere pentru cei care sunt datori, și astfel și-i face prieteni, sperând că îl pot ajuta atunci când stăpânul îl va alunga. Mai înainte acumula bogății pentru el însuși, acum le folosește pentru a-și face prieteni care să îl poată ajuta în viitor. Pe aceeași cale, furând. Și Isus, atunci, ne oferă o învățătură cu privire la folosirea bunurilor: „Faceți-vă prieteni din mamona nedreaptă, pentru ca ei să vă primească în corturile veșnice atunci când veți duce lipsă” (v. 9). Adică pentru a moșteni viața veșnică nu este de folos să acumulăm bunurile din această lume, ci ceea ce contează este caritatea pe care am trăit-o în relațiile noastre fraterne. Iată, așadar, invitația lui Isus: nu folosiți bunurile din această lume numai pentru voi înșivă și pentru egoismul vostru, ci folosiți-vă de ele pentru a genera prietenii, pentru a crea relații bune, pentru a acționa în caritate, pentru a promova fraternitatea și a exercita grija față de cei mai

slabi.

Fraților și surorilor, și în lumea de astăzi există istorii de corupție ca aceea din Evangheliile; conduite necinstite, politici nedrepte, egoisme care domină alegerile fiecăruia și ale instituțiilor, și atâtea alte situații întunecate. Dar nouă, creștinilor, nu ne este permis să ne descurajăm sau, și mai rău, să lăsăm să meargă așa, să rămânem indiferenți. Dimpotrivă, suntem chemați să fim creativi în a face binele, cu prudența și istețimea Evangheliei, folosind bunurile din această lume – nu numai cele materiale, ci toate darurile pe care le-am primit de la Domnul – nu pentru a ne îmbogăți pe noi înșine, ci pentru a genera iubire fraternă și prietenie socială. Acest lucru este foarte important: cu atitudinea noastră să generăm prietenia socială. Să o rugăm pe Maria Preasfântă să ne ajute să fim ca ea, săraci în duh și bogați în caritate reciprocă.

După Angelus, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori!

Îi mulțumesc lui Dumnezeu pentru călătoria pe care am putut să o fac în zilele trecute în Kazahstan, cu ocazia celui de-al VII-lea Congres al Liderilor Religioșilor Mondiale și Tradiționale. Îmi propun să vorbesc despre aceasta la audiența generală de miercură viitoare. Sunt îndurerat pentru recente lupte între Azerbaidjan și Armenia. Exprim apropierea mea spirituală față de familiile victimelor și îndemn părțile să respecte încetarea focului în vederea unui acord de pace. Să nu uităm: pacea este posibilă atunci când tac armele și începe dialogul! Și să continuăm să ne rugăm pentru poporul ucrainean martirizat și pentru pacea în fiecare țară însăngerată de război.

Doresc să asigur de rugăciunea mea pentru locuitorii din Marche loviți de o inundație violentă. Mă rog pentru răposați și pentru cei din familiile lor, pentru răniți și pentru cei care au suferit daune grave. Domnul să dea forță acelor comunități! Vă salut pe voi toți, romani și pelerini din diferite țări. Îndeosebi, salut călugărițele Mariei Neprihănite din diferite comunități din Africa, America Latină, Asia și Europa; precum și credincioșii din Siviglia și Grupul Secular Stăpâna noastră a Cenacolului. (...)

Salut și tinerii de la „Economy of Francesco”, care sunt astăzi în piață: mergeți mereu înainte! Ne vom vedea în curând la Assisi. Un gând special adresez săracilor și voluntarilor de la „Casa lui Zahau”, la Mesagne: Domnul să vă binecuvânteze și Sfânta Fecioară Maria să vă păzească. Urez tuturor o duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

1 SEPTEMBRIE – 4 OCTOMBRIE 2022: TIMPUL CREAȚIEI

Mesajul Papei Francisc pentru celebrarea Zilei Mondiale de Rugăciune pentru Îngrijirea Creației care are loc pe 1 septembrie 2022 a fost publicat pe 16 iulie a.c., un moment deosebit care a văzut diferite părți ale lumii afectate de devastarea incendiilor ce au distrus o mare parte din zonele verzi ale planetei.

În special, Europa noastră s-a confruntat cu o adevărată catastrofă de mediu care, în 97% din cazuri, este datorată omului. Potrivit unei estimări recente, de la începutul anului incendiile au devastat deja un total de 517.881 hectare față de 470.359 hectare în anul precedent.

În plus, este îngrijorător faptul că savanții deja emit ipoteza tranziției de la epoca noastră (antropogenă) la următoarea, căreia i-au dat deja denumirea de „pirogenă”, ale cărei efecte sunt deja vizibile, dacă ne gândim că emisiile de CO₂ au atins niveluri pe care planeta nu le cunoștea de mai bine de 3 milioane de ani. La toate acestea, trebuie adăugate pagubele enorme, și poate încă incalculabile, cauzate mediului din conflictele de război care se desfășoară în Ucraina ca și în alte zone ale planetei.

Deja în anii '60 ai secolului trecut a fost inventat termenul de „ecocid”, în urma campaniei militare din Vietnam, iar de atunci atenția efectelor războaielor asupra mediului a crescut. Nu trebuie să uităm de poluarea puternică a aerului cauzată de incendiul uzinelor petroliere din Kuweit în timpul războiului din Golf (1990-1991) și de războaiele din Yemen și Siria cu contaminarea solului și a căilor navigabile. Experții ucraineni în acest moment estimează că efectele pe termen lung ale acestui conflict pot provoca cancer, boli respiratorii și întârzieri în dezvoltare la copii.

Însă, dacă mâna omului este cauza principală

a acestei stări a lucrurilor este totodată de bun augur ca aceeași mână să poată pune limite la toate acestea. Și aici capătă o mare importanță Mesajul Sfântului Părinte Francisc: nu un îndemn evlavios, ci o adevărată provocare lansată celor puternici de pe Pământ și conducătorilor națiunilor individuale (pot fi bogați sau săraci), fiecare pentru propria lor parte; precum și apelul la atitudini de convertire concrete din partea tuturor creștinilor, pentru ca noi să fim acea mână capabilă să pună capăt unei distrugerii anunțate.

Astfel, Ziua Mondială de Rugăciune pentru Îngrijirea Creației care va dura până pe 4 octombrie a.c., ar putea fi o perioadă de rugăciune, dar și un timp de serioasă convertire a atitudinilor și obiceiurilor.

Noi, Episcopii Europeni, ne alăturăm apelului lansat de Papa Francisc, invitând toți creștinii să devină purtătorul de cuvânt al acestor exigențe ale Planetei, a cărei voce dezvăluie „un fel de disonanță. Pe de o parte, este un cântec dulce care îl laudă pe iubitul nostru Creator; pe de altă parte, este un strigăt amar care se plânge de maltrătarile noastre umane”.

Domnul să audă acest strigăt și să dea omenirii o inimă nouă, capabilă de compasiune cu toată Creația, astfel încât să implementăm gesturi concrete care să permită tuturor creaturilor să se întoarcă să-l laude pe Creator și să ne alăturăm acestui „grandiosul cor cosmic» al nenumăratelor creaturi care cântă lui Dumnezeu laudele”.

Shkodra, 20 august 2022

+ Angelo Massafra OFM

Arhiepiscop Mitropolit de Shkoder-Pult

Președinte al Conferinței Episcopale Albaneze Membru al Comisiei CCEE pentru Pastorală Socială în cele

27 de țări ale Uniunii Europene

Hirotonire de preoți la Oradea

În Duminica a IX-a după Rusalii, a umblării lui Isus pe ape, în ajunul Sărbătorii Adormirii Maicii Domnului, 14 august 2022, în Catedrala greco-catolică "Sfântul Nicolae", Oradea, în cadrul Sfintei Liturghii au fost ridicăți la treapta Sfintei Preoții, patru diaconi: **Dorin Dumitru Sas, Gheorghe Paul Pop, Alin Vara și Sabin Cicșa**. Alături de Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcop de Oradea, la altar au fost prezenți Pr. Antoniu Chifor – vicar eparhial cu preoții, Pr. Gavril Buboii – protopop de Oradea și alți preoți.

Pr. Sabin CICȘA

Preasfinția Voastră, Preacucernici părinți vicari, Preacucernice părinte protopop, cucernici și cuvioși părinți, dragii mei:

Am onoarea să vă adresez câteva cuvinte în numele celor care astăzi am intrat în rândul preoților.

Dacă nu de mult la hirotonirea întru diaconi am rostit cuvintele Sfântului Apostol Pavel (din scrisoarea către Gal. 2,20) care spune: "Iată de acum nu mai trăiesc eu, ci Cristos trăiește în mine", astăzi, dorim să adăugăm: "Iată venim să facem voia Ta, Dumnezeu!" (Evr.10,9).

A vorbi despre preoție este un lucru și greu și frumos. Greu, pentru că te apropii de o taină care unește cerul cu pământul, și frumos, pentru că tot ceea ce vine de la Dumnezeu nu poate fi decât frumos.

Frumusețea preoției vine de la întemeietorul ei, „Dumnezeul cerului și al pământului”, cel care a rânduit așezarea unor persoane alese ca mijlocitori între El și oile sale cele cuvântătoare.

A fi preot înseamnă a nu-ți aparține numai ție ci și altora. A fi preot înseamnă a te dăruia mai mult decât a te preocupa de tine și pentru tine, pentru că a te dăruia înseamnă, în primul rând, a face voia lui Dumnezeu.

Îi mulțumim bunului Dumnezeu pentru darul chemării noastre la Sfânta Preoție.

Mulțumim Preasfinției Voastre pentru încredere și pentru harul pe care l-ați revărsat asupra noastră, prin punerea mâinilor pe capul nostru, și prin rugăciunea de consacrare.

De asemenea, mulțumim tuturor celor care ne-au susținut pe acest drum al formării, mulțumim profesorilor, formatorilor și nu în ultimul rând familiilor noastre, părinților care ne-au născut, ne-au crescut și ne-au îndreptat primii pași spre biserică, și în același timp soțiilor noastre, fără de care nu am fi putut nici măcar să pornim în această direcție, dărmite să ajungem până aici.

Aceste momente sunt unice, pline de emoții, și în același timp pline de bucurie. Astăzi am simțit, mai mult ca niciodată, prezența lui Dumnezeu în viața noastră și că într-adevăr El ne-a ales.

Plecăm la drum cu încredere și speranța că dacă am fost chemați la această slujire, Dumnezeu va avea grijă, să ne ofere și instrumentele necesare în misiunea preotească, pentru ca toate să fie spre mărirea Lui.

Vă cerem tuturor celor prezenți aici să vă rugați pentru noi, pentru a fi preoți „buni” și „devotați” și astfel să creștem în dragostea cea dumnezeiască, dobândind împreună împărăția lui Dumnezeu.

Pr. Dorin SAS

Traseu turistic la Vintere

Parohia Română Unită cu Roma Greco-Catolică Vintere, în colaborare cu Asociația pentru Dezvoltarea Localităților Vintere și Brătești, Centrul Cultural Catolic „Episcop Iuliu Hirțea” și SC Balta Popii au inaugurat zilele acestea, cu ocazia celei de-a patra ediții a Zilei Localității Vintere, un frumos traseu turistic, în prezența unor oficialități și a circa 200 de turiști.

Acest traseu are trei componente. Prima componentă este **Biserica cu soare**, construită între anii 1881-1887, urmată de **Memorialul** dedicat Episcopului vinterean Iuliu Hirțea, edificat în anul 2017, respectiv **Via Crucis**. Această ultimă componentă a fost recent amenajată. Turiștii se pot bucura văzând o cramă veche din sec. al XIX-lea, împreună cu un sistem viticol, apoi pot parcurge Calea Crucii, ambientată cu rondouri de flori și cod QR. De asemenea, pe întregul traseu au fost identificate speciile de plante și au fost montate plăcuțe cu denumirea în limbile română și latină, precum și un cod QR. Promisiunea preotului Florin Iula de amenajare a unei mici grădini botanice a fost îndeplinită, acesta fiind primul pas.

Dealul din Vintere, unde a fost amenajată Via Crucis, a fost până în anul 1948 un loc de referință pen-

tru Episcopia de Oradea, fiind un loc binecuvântat, cultivat cu viță-de-vie. După preluarea de către statul român a domeniului episcopal, încet, dar sigur, acesta s-a distrus, astfel încât nu a mai rămas nimic din bogăția de odinioară. La venirea preotului Iula în parohia Vintere, în urmă cu zece ani, dealul era aproape împădurit, fiind depuse eforturi uriașe pentru desțelenirea lui.

În ultima perioadă, urmând exemplul Sfântului Părinte Papa Francisc, care pune accent pe armonia dintre oameni și armonia oamenilor cu natura, preotul Iula a depus la rândul său eforturi pentru transformarea dealului din Vintere într-o oază de liniște, de frumusețe, unde poate fi admirată măreția creației lui Dumnezeu.

www.bihon.ro

Școala de vară, școala bucuriei

La inițiativa Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, în perioada 17-29 iulie a.c., la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” s-a desfășurat „Școala de vară”, de a cărei organizare s-au ocupat cu multă iubire și responsabilitate Părintele Traian Dobrată și Părintele Alexandru Fiț.

De-a lungul celor două săptămâni, aproximativ 100 de copii s-au reunit în joc, cânt, dialog și multe motive de fericire. S-au cunoscut treptat, s-au împrietenit și au îmbinat interactivitatea cu bucuria, dar și cu rugăciunea aducătoare de pace.

Prin grija preoților implicați, o mulțime de cadre didactice ale Liceului Iuliu Maniu, dar și alți adulți și mulți voluntari, elevi și studenți, până la douăzeci zilnic, au organizat zile tematice, cu multe activități educative, dar și relaxante, fiecare zi dovedindu-se o altă provocare și multă implicare din partea tuturor.

În prima zi ne-am întâlnit, unii mai timizi, alții foarte încrezători în ceea ce va urma și am primit cu toții binecuvântarea Preasfinției Sale Virgil Bercea, episcopul Oradiei. Doamnele învățătoare Monica Gașpar, Elena Iacob și Diana Mălan au desfășurat multe jocuri de cunoaștere, de implicare activă a fiecărui copil și multă muzică.

Preasfinția Sa Virgil Bercea, sufletul acestor activități, a ținut să mulțumească personal tuturor voluntarilor care au contribuit la bunul mers și bucuria copiilor.

Mulțumim lui Dumnezeu, celor ce au inițiat, organizat și desfășurat anul acesta Școala de vară, părinților și copiilor care, cu siguranță, au câștigat prieteni, cunoștințe noi și multă bucurie în suflet.

Lia ȘIPOȘ
Krisztina URSU
Bianca DOBRATĂ

Întâlnirea Națională a Reuniunilor Mariane la Oradea

Conștienți de misiunea demnă pe care o avem, aceea de a păstra și transmite calea credinței spre mântuire, membrii Reuniunilor Mariane din întreaga țară s-au întâlnit la Oradea, în perioada 9-11 septembrie a.c., într-o serie de sesiuni, îmbinând rugăciunea, comuniunea, schimbul de experiență al fiecărei activități din diversele dieceze și mai ales arătând prin puterea exemplului acea Biserică vie din care facem cu toții parte.

De la deschiderea Întâlnirii Naționale și până la final Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul de Oradea ne-a acompaniat cu prezența și susținut cu rugăciunea.

La deschiderea evenimentului au mai luat cuvântul d-na Angela Groza, președinta la nivel național al Reuniunii Mariane, d-na Maria-Mirela Filimon, președinta Reuniunii Mariane din dieceza de Oradea, Pr. Ioan Fărcaș, asistent spiritual la nivel național și Pr. Traian Dobrată, asistent spiritual din Oradea. A urmat pe rând prezentarea delegațiilor: Arhidieceza Greco-Catolică de Alba-Iulia și Făgăraș, Eparhia de București, Eparhia de Cluj-Gherla, Eparhia de Lugoj, Eparhia de Maramureș și Eparhia de Oradea. Cu această binecuvântată ocazie, alături de distinșii invitați au fost alături și s-au putut bucura împreună reprezentanții gazdelor, de pe cuprinsul Eparhiei de Oradea, din Protopopiatele: Șimleu, Zalău, Beiuș, Marghita, Ier, Tășnad, Holod și Oradea.

Însăși tema aleasă: „Maria și familia creștină” dorea să ne îndrepte pe toți înspre conștientizarea tot mai profundă că doar împreună și mereu cu ochii ațintiți pe Isus și Maria putem ajuta oamenii timpului de azi să străbată furiile vremurilor, parcă tot mai înfricoșătoare și mai amenințătoare la adresa principiilor de viață creștină.

Întreaga acțiune a culminat duminică cu celebrarea Sfintei Liturghii Arhieresti, prezidată de către PSS

Virgil în Catedrala ”Sfântul Nicolae”, moment în care au cerut înscrierea și au fost primiți în Reuniunea Mariană, cea mai mare asociație a Bisericii Greco-Catolice, alți 9 membri. În cadrul acesta solemn Preasfinția Sa a acordat Crucea Pectorală Jubiliară la 230 de ani de la înființarea Seminarului, Pr. Ioan Fărcaș, spiritualul R.M. național și Diploma Valeriu Traian Frențiu doamnelor președinte din cele șase Eparhii naționale pentru devoțiunea față de Preacurata și rodnicia slujirii.

Momentul concluziilor a reiterat datoriile membrilor în fața nevoilor acestor timpuri, cerința de a rămâne mereu atenți și decizi în transmiterea principiilor creștine în comunitățile din care facem parte, fermitatea în ceea ce înseamnă cu adevărat familia și evitarea oricărui compromis sau relativism în ceea ce privește acest adevăr de credință, instituit de Însăși Preasfânta Treime în primul moment al creației.

Traian DOBRATĂ, Pr. Spiritual
Maria-Mirela FILIMON, Președintă

Hramul parohiei greco-catolice din Suplacu de Barcău

Într-o frumoasă zi de toamnă, credincioșii greco-catolici din Suplacu de Barcău au sărbătorit ca în fiecare an hramul bisericii. Într-o biserică frumos împodobită, alături de un sobor de preoți în frunte cu Părintele vicar Chifor Antoniu au pășit cu sfială și s-au rugat Fecioarei Maria.

Români, maghiari, slovaci, fiecare cu dragoste și respect pentru Mama noastră a tuturor, s-au rugat la Sfânta Liturghie împreună cu Părintele paroh Alin Orțan și cu toți preoții din Protopopiatul Marghita.

Părintele vicar a ținut cuvântul de învățătură și a transmis salutul și binecuvântarea Preasfințitului Virgil.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, s-a celebrat **Paraclisul** și **Maslu de obște** pentru toți credincioșii prezenți.

Dana ORȚAN

Mihaela CABA-MADARASI

Farul de lumină

Părintele Ștefan Madarasi, originar din Mediaș, a devenit preot pe 21 ianuarie 2017, după încheierea studiilor de teologie la Universitatea Gregoriană din Roma (master) și a Facultății de Teologie Greco-Catolică a Universității „Babeș Bolyai” – filiala Blaj. Pe 12 februarie 2017 a primit în administrare parohia greco-catolică din Haieu – Băile „1 Mai” și filia acesteia, comunitatea din Betfia.

„În momentele de odihnă și în mod special în timpul vacanțelor (concediilor), omul este invitat să devină conștient de faptul că munca este un mijloc și nu sfârșitul vieții, având ocazia să descopere frumusețea tăcerii ca spațiu în care se regăsește, prilejul de a se deschide către recunoștință și rugăciune.”: spunea Sfântul Papă Ioan Paul al II-lea, pe 21 iulie 1996, vorbind la rugăciunea Îngerul Domnului din Piața „Sfântul Petru” din Vatican despre perioada estivă. Pe urmele acestor gânduri, au pășit în această vară multe persoane care, pentru a se regăsi măcar o clipă au poposit într-un loc ce poartă, oarecum, ecoul Sanctității Sale. Aici, am stat de vorbă cu pr. Ștefan Madarasi, administrator parohial al bisericii greco-catolice „Nașterea Maicii Domnului” din Haieu - Băile „1 Mai” (Bihor) – farul nostru de Lumină în acest număr de revistă – care ne mărturisește:

«An de an, bisericuței greco-catolice din stațiunea Băile „1 Mai” îi trec pragul sute de români de diferite confesiuni, din țară și străinătate, care vin aici pentru o oază de tăcere și frumos, în centrul stațiunii balneare din zona metropolitană a orașului Oradea. Cel mai frumos este că ne rugăm împreună, un semn al «miracolului reconcilierii» despre care vorbea Sfântul Papă Ioan Paul al II-lea în România în 1999, vizită căreia îi este dedicat acest lăcaș de cult bizantin.»

«Am primit misiunea acestei biserici cu mare emoție – ca preot tânăr hirotonit – conștient fiind că este vorba de o pastorație în mare parte turistică, într-o lume tot mai puțin fondată pe spiritualitate. Am avut însă bucuria să găsesc aici familiile greco-catolice din satul Haieu, credincioșii parohiei care au rezistat încercărilor de credință purtate de perioada mai puțin luminată a Bisericii Române Unite cu Roma Greco-Catolice. Alături de aceștia, am încercat să conservăm spiritualitatea originală a locului, fiind totodată deschiși către toți pelerinii care ajung în Băile „1 Mai” și nu se gândeau vreodată că intrând în această biserică „își vor încânta sufletul de Frumos și Adevăr” – cum descria Nunțiul Apostolic în România, mons. Miguel Maury Buendia

emoția resimțită aici în cadrul unei vizite pastorale în Eparhia de Oradea.» (www.egco.ro/2019/05/08/semnal-vizitei-papei-ioan-paul-al-ii-lea-in-romania)

Cum vă orientați programul spiritual pentru a răspunde nevoilor credincioșilor care trec pragul acestei biserici?

«Fiind vorba de o realitate turistică, în mare parte a anului și în mod special vara, programul spiritual propus este adaptat nevoilor turiștilor care, pe parcursul zilei au procedurile medicale specifice zonei acestea balneare. În acest sens, programul spiritual al parohiei se desfășoară deseori după-amiaza. Bineînțeles, celebrarea Sfintei Liturghii este dimineața, zilnic, începând cu ora 7.00, iar în duminici și sărbători, pentru turiștii care nu reușesc să ajungă dimineața se celebrează și după amiaza. Există apoi devoțiuni specifice în Postul Adormirii Maicii Domnului, spre exemplu, sărbătoarea de hram, recent marcată, dar și Sfinte Liturghii dedicate primelor vineri și sâmbete din fiecare lună sau Rozariul Milostivirii Divine, împreună cu credincioasele comunității din Betfia.»

Sfântul Papă Ioan Paul al II-lea... cu ce vă inspiră ca preot aici, în Băile „1 Mai” și totodată, ca om de familie, suflet tânăr, fost student al Romei.

«Această întrebare îmi aduce aminte de primul meu pelerinaj la Roma, ca seminarist și student teolog. Acolo unde, ajungeam pentru prima dată la mormântul Sfântului Ioan Paul al II-lea cuprins de frământări și încercări, pe care cred că fiecare candidat la preotie le are. Pe lângă acestea purtam în suflet și câteva probleme personale. Am îngenunchiat în fața mormântului Sanctității Sale, și cu lacrimi în ochi i-am încredințat grijile mele, cerându-i să intermedieze pentru mine, ca să le depășesc și să mă întăresc în credință; nu în ultimul rând, l-am rugat să mă însoțească pe drumul la care mă simțeam chemat. Reîntors din Cetatea Eternă, unde aveam trăirea certă că mă voi întoarce și nu știu să vă

(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

spun de ce, am devenit alumn al Colegiului "Pio Romeo" din Roma și student la Universitatea "Gregoriana" din Urbe; terminând perioada de formare, m-am întors acasă. Nu doar că pe parcursul acestor ani am simțit prezența Sfântului Papa Ioan Paul al II-lea în viața mea personală, spirituală și de familie, dar într-un mod absolut providențial am ajuns să slujesc în Biserica ridicată în cinstea vizitei Sanctității Sale în țara noastră, singura din România. Pot spune că viața, modelul și mărturia acestui mare Om și Succesor al lui Petru, mă inspiră și mă însoțește mereu, atât în misiunea mea pastorală, cât și de familie; îmi dă curajul de a merge înainte cu speranță, cu bucurie și cu un suflu, împreună cu familia mea, cu cei trei copilași ai noștri care, de altfel, animă viața de zi cu zi a acestui loc. Un mesaj al Papei Ioan Paul al II-lea adresat la început de mileniu, pe care îl simțim în mod viu este acesta: „Dragi tineri, spunând ”da” lui Cristos, spuneți ”da” fiecărui ideal nobil al vostru. Nu vă fie frică să vă încredeți Lui, El vă va îndruma, vă va da forța de a-L urma în fiecare zi și în orice situație”».

Ați vorbit despre cum v-a inspirat Papa Ioan Paul al II-lea în viața de seminarist și cea personală. Sanctitatea Sa era un mare iubitor al muntelui, considerând că acesta ne aduce mai aproape de Dumnezeu...

«Pentru Papa Ioan Paul al II-lea, muntele era „un loc al Spiritului, un loc al Mariei”, iar atunci când dorești cu adevărat să te detașezi și să lași la o parte agitația vieții de zi cu zi, muntele poate fi alegerea ideală pentru a te regăsi, a contempla frumusețea Creației. Cu adevărat liniștea, natura, peisajul, te ajută să fii mai aproape de Dumnezeu și să îți regăsești echilibrul de care ai nevoie pentru a putea face față provocărilor vieții. Sigur, nu toți putem ajunge acolo. Pontiful polonez făcea referire adesea la Sfânta Fecioară Maria pe muntele Carmel, unde muntele este locul simbolic al aderării la dorința divină. De aceea, privim spre înalt și într-o biserică unde, un mozaic sau o pictură ne poartă dincolo de cotidian».

Părinte Ștefan, ați fost și sunteți un preot tânăr. Primind acum 4 ani și misiunea de asistent spiritual al grupului ASTRU Oradea și asistent spiritual național pentru tineri în Acțiunea Catolică din România, ce le spuneți generațiilor de astăzi despre vocația personală?

«Tinerilor le spun să aibă curajul celui ”DA” al Fecioarei Maria, să pășească cu bucurie și încredere pe drumul vocației lor. În ceea ce mă privește, de mic copil am simțit această chemare, la preoție, în timp ce mergeam cu bunica mea la biserică, și am fost foarte hotărât să dau curs acelei chemări. Recunosc, nu a fost ușor, iar provocările și ispitele de a renunța pe parcursul adolescenței sau tinereții, nu au încetat să apară. Cu toate acestea, le transmit tinerilor să aibă încredere în ei și în Domnul, să asculte propria chemare fără ezitare și să o urmeze, indiferent de ce spun ceilalți; să se abandoneze în mâinile lui Dumnezeu, Cel care poate să îi inspire și să modeleze în mod desăvârșit talentele (talantii) lor.»

La final, cum vedeți acest drum sinodal propus de Papa Francisc, pe care suntem invitați să îl parcurgem împreună (2021-2023)?

«Cred că Sinodul despre sinodalitate propus de Sfântul Părinte Papa Francisc ne ajută să înțelegem mai bine care este rolul nostru în Biserică și ne oferă posibilitatea de a ne face vocea auzită. Acest parcurs consider că îi va ajuta pe creștini să redescopere Biserica, dar și modul de a o privi, de a se implica. Am observat un interes destul de mare atât în rândul tinerilor cât și în rândul adulților sau vârstnicilor, de a da curs întrebărilor Sfântului Părinte, simbolizând tocmai dorința de a merge împreună și de a se simți parte din Trupul Mistic al lui Cristos!»

„Școala ucraineană” la Oradea

Centrul de Informare și Consiliere pentru Refugiați Oradea (CICRO), o structură a Asociației Caritas Eparhial Oradea, care și-a deschis porțile pentru familiile venite din Ucraina începând cu data de 16 iunie, a.c. a avut de la început misiunea de a adresa cât mai bine nevoile pe termen mediu și lung ale acestora. Așadar, obiectivele CICRO de integrare socială au inclus, încă de la înființare, oferirea unei game variate și complexe de servicii de sprijin: informare, însoțire și mediere la instituțiile abilitate să se implice în problematica refugiaților, facilitare a găsirii unui loc de muncă, a accesului la servicii medicale, sprijin material și financiar, cursuri de limba română oferite de translatorul angajat la centru, dar și sprijin și consiliere psihologică individuală, prin intermediul psihologului ucrainean, specializat în terapie Gestalt, intervenție în traumă și situații de criză.

Nu în ultimul rând, CICRO le-a pus la dispoziție copiilor și tinerilor de toate vârstele o ofertă educațională variată pe toată perioada verii. Astfel, învățătorul din Ucraina angajat la centru, a organizat zilnic pentru copiii cu vârste de 6-10 ani, activități educaționale și recreative. În plus, în fiecare după-masă, CICRO a derulat cluburi de socializare pentru copii de grădiniță (3-6 ani) și pentru copii de gimnaziu și adolescenți (grupă de vârstă 10-18 ani), din dorința de a le asigura activități cât mai atractive, care să adreseze nevoia lor de coeziune, de integrare și de dezvoltare.

Începând din 5 septembrie 2022, CICRO a devenit, pentru copiii din clasele primare, echivalentul școlii ucrainene la Oradea. Astfel, mulțumită personalului didactic ucrainean angajat la centru, organizăm zilnic pentru elevii din clasele I și II, un program educațional care respectă curricula ucraineană, într-un sistem tip after school. Copiii sunt înscriși în învățământul de Stat sau privat în Ucraina și participă zilnic la ore ținute de învățătorul nostru. Manualele și caietele de lucru pe care le folosim la centru corespund tuturor cerințelor din învățământul ucrainean. Pe parcursul anului, elevii participă la evaluări online la școlile la care sunt înscriși, iar după finalizarea cu bine a acestora, trec în următorul an școlar, pe care vor putea să îl urmeze fie în România, fie în Ucraina, în orașele lor natale.

În următoarele săptămâni ne propunem să finalizăm demersurile pentru angajarea celui de-al doilea

învățător, pentru a preda la clasele III și IV, pentru care pregătim un al doilea spațiu ca sală de studiu, precum și a două profesoare din Ucraina, de limba și literatura engleză, pentru a sprijini desfășurarea activităților atât dimineața, cât și după-masă oferind elevilor de clase primare și pentru cei de gimnaziu o masă caldă, ore de limba română, ore de limba engleză, și activități educative și ludice, coordonate de personalul didactic angajat la centru, în ambele locații.

Este important, mai ales pentru elevii de vârste mici, dintre care unii tocmai iau primul contact cu școala anul acesta să aibă posibilitatea să interacționeze cu învățătorul față în față, să învețe și să socializeze alături de colegii lor. Pentru cei mai mari, chiar dacă învățarea formală poate să aibă loc într-o formă la fel de eficientă și online, nevoia de integrare într-o colectivitate și de socializare cu colegii și cu personalul didactic rămâne ridicată, și este unul dintre motivele pentru care ne-am propus să organizăm aceste programe pentru ei. Acestea reprezintă, în același timp, un mare sprijin pentru părinții lor, care lăsându-i zilnic pe micuți în grija noastră, au posibilitatea de a-și căuta un loc de muncă pentru a-și întreține familiile. Pe măsura ce sursele de sprijin se reduc la nivel local pentru refugiații din Ucraina, devine tot mai necesar să le asigurăm contextul de a intra și a se putea menține pe piața muncii.

În prezent, la CICRO ajutam peste **70 de familii**, adică aproximativ **250 de persoane**, oferindu-le sprijin educațional, psihologic și social. Ne bucurăm că le putem oferi copiilor pe care am ajuns să îi cunoaștem și să îi îndrăgim șansa de a învăța în acest an școlar alături de pedagogii noștri. Le mulțumim tuturor pentru încredere și le dorim să aibă parte de cât mai multe începuturi pline de speranță!

Ioana TUȚĂ
Coordonator CICRO

Pelerinaj Șimleu Silvaniei – Sighetu Marmăției, 2022

În perioada 22 August – 1 Septembrie 2022 a avut loc o nouă ediție a pelerinajului anual ce se face pe jos de la Șimleu Silvaniei la Sighetu Marmăției.

Întrebat de un adolescent dacă se mai face pelerinajul după beatificarea episcopilor, răspunsul a fost: Da! Cu atât mai mult cu cât putem cere și mijlocirea lor pentru intențiile noastre de rugăciune.

După o perioadă de doi ani de Pandemie și restricții când pelerinajul a fost mai mult în mediul online sau cu parcurs parțial, anul acesta a fost făcut integral spre bucuria pelerinilor și mai ales a credincioșilor din parohiile pe unde am trecut.

Am împlinit pelerinajul nostru cu scopurile definite deja de mai mulți ani: rugăciune, jertfă, cinstirea și amintirea de mai marii noștri, bucuria de a întâlni pelerini și credincioși din alte locuri și nu în ultimul rând o provocare pentru TINE(RI).

Suntem convinși că fiecare pelerin s-a întors acasă mai bogat spiritual, cu mai mulți prieteni adevărați, mai puternici și mai motivați pentru pelerinajul propriei vieți, ajutați de Harul lui Dumnezeu prin mijlocirea Fericiților Episcopi Români Martiri (FERM), greco-catolici, prin angajamentul luat în fiecare zi și la final de pelerinaj pentru noul An Pastoral.

Mulțumim bunului Dumnezeu pentru toate darurile primite, pentru vremea bună. Ploaia din prima zi (la plecare Șimleu-Bădăcin) fiind un semn de binecuvântare!

Mulțumim Preasfințiților Episcopi Virgil BERCEA și Vasile BIZĂU pentru binecuvântările Sfinților lor și a sprijinului acordat pentru realizarea pelerinajului.

Mulțumim preoților care au însoțit pelerinii, preoților și credincioșilor care i-au primit și s-au îngrijit de cele necesare.

Mulțumiri Surorilor din Congregația Maicii Domnului din Sighetu Marmăției.

Mulțumim gazdelor și vizitatorilor de la Memorialul din Sighet care prin bucuria cu care ne primesc, răbdarea și disponibilitatea ce o manifestă față de pelerini și acțiunea noastră vin ca o confirmare pentru ceva bine făcut.

Mulțumim tuturor binefăcătorilor și celor ce s-au unit cu noi în rugăciune și fapte pentru a duce la împlinire pelerinajul.

Mulțumiri deosebite tuturor pelerinilor și fiecăruia în parte pentru că voi de fapt ați fost mărturisitorii de credință azi, acum și aici, în fața lui Dumnezeu și a oamenilor! Voi ați fost „culoarea și mireasma” de la umbra Crucii!

Pr. Florian GUI

Pr. Călin Ioan DUȘE

Sfântul Simeon Noul Teolog, cel mai mare mistic bizantin (3) 1022-2022. O mie de ani de la trecerea în veșnicie

De la Sfântul Simeon Noul Teolog ne-au rămas următoarele opere:

Catehezele, care cuprind cuvântările rostite de Sfântul Simeon în perioada dintre anii 980-1005 când, de la vârsta de treizeci și unu de ani și până la cincizeci și șase de ani, el a fost egumen/stareț al mănăstirii Sfântul Mamas din Constantinopol. Ele sunt scrise, mai exact în prima perioadă a egumenatului, care s-a încheiat cu revolta monahilor din anii 997/998, la care face aluzie ultima Cateheză (34).

Cele 34 de Cateheze – la care se adaugă și cele 2 atât de interesante și directe în confesiunea și în tonul lor personal „*mulțumiri (eucharistai) către Dumnezeu pentru darurile și binefacerile de care s-a învrednicit*” – constituie documentul cel mai important pentru mișcarea de reformă a vieții monahale și de înnoire spirituală a întregii vieți religioase, inițiate și realizate de către Sfântul Simeon Noul Teolog în Bizanțul sfârșitului de secol X și începutul secolului XI. Ele reflectă totodată, în modul cel mai direct, personalitatea și activitatea lui de trăitor și îndrumător spiritual. Bogate în multe detalii personale, autobiografice și confesiuni „*privind viața și experiența spirituală, unică în felul ei în literatura creștină bizantină*”, (1) ca un adevărat program, unic și el în felul lui, de înviore și înnoire a vieții, monahale și creștine în general, în spiritul cel mai autentic al Scripturii și Tradiției spirituale a Sfinților Părinți.

Meritul principal și nepieritor, *noutatea* relativă, cât și actualitatea neistovită și perenă a lucrării de înviore religioasă și a mesajului teologic al operei Sfântului Simeon rezidă în toate elementele ei constitutive: Scriptură, Tradiție, structură sacramentală și ierarhică, cult, morală, teologie.

Accentul, pe care-l pune Sfântului Simeon pe necesitatea unei legături vii cu Dumnezeu pentru toți credincioșii, pe comuniunea conștiință cu Mântuitorul Isus Cristos și pe anticiparea vieții veșnice încă din viața prezentă, scoate în relief însemnătatea deosebită pe care o acordă el iconomiei Sfântului Spirit. Prezența Spiritului, care înnoiește și înalță sufletul creștinului, îl luminează și îl desăvârșește, este privită de către Sfântul Simeon Noul Teolog ca un eveniment spiritual întru totul încadrat în viața dumnezeiască a Bisericii. Catehezele fac dovada realismului sacramental, care caracterizează concepția spirituală a Sfântului Simeon. (2)

Aceste cateheze, cum a fost deja evidențiat, au fost rostite sub formă de predici și îndemnuri adresate călugărilor. Ele au fost rostite în fața unei audiențe vii în timpul slujbei de dimineață. De aici, ne putem aștepta la un fel unic de scriere, care cuprinde oarecum limbajul vioi și ardent al Sfântului Simeon Noul Teolog în

timp ce dialoghează cu audiența lui vie. Limbajul său este sincer, simplu, dar plin de pasiune și convingere. Personalitatea Sfântului Simeon Noul Teolog izvorăște din fiecare cuvânt, deoarece își împarte smerit propria lui „*inimă*” cu ceilalți călugări ai săi. În nici o altă lucrare a Sfântului Simeon nu-i putem cuprinde personalitatea atât de bine ca și în Cateheze. De asemenea, nici în altă parte, doctrina sa nu este atât de limpede ca în această lucrare. (3)

În cadrul imnografiei bizantine și în spiritualitatea răsăriteană monastică, *Imnele iubirii/dragostei divine* ale Sfântului Simeon Noul Teolog ocupă un loc culminant, deoarece sunt mărturia celei mai intime trăiri spirituale a omului cu Dumnezeu prin rugăciune, iubire și contemplație. Izvorâte dintr-un suflet candid aprins de dorul și dragostea lui Dumnezeu, aceste perle ale literaturii creștine post-patristice, sunt dovada geniului creator al monahismului răsăritean. *Imnele* sunt „*jurnalul*” (4) spiritual al Sfântului Simeon Noul Teolog, constituind „*o legătură între mistica monastică a vechii Biserici și învățătura despre palamism-isihasm a epocii bizantine târzii și a epocii post-bizantine*.” (5) *Imnele dragostei/iubirii divine*, au fost scrise de către Sfântul Simeon Noul Teolog de-a lungul întregii sale activități, pastorale și monahale.

Imnele sunt precedate de o „*rugăciune mistică*” a Sfântului Simeon, de invocare a harului Sfântului Spirit. Conținutul lor este divers, de la simple piese lirice (*Imnele* 10 și 57), până la cuprinsul polemic al *Imnului* 21 împotriva lui Ștefan de Nicomidia, sau apelul sufletesc și părintesc către masele de credincioși. Majoritatea se prezintă sub formă de dialog între autor și Dumnezeu, sau între autor și oameni. În imnografia bizantină era o tradiție moștenită de la Sfântul Roman Melodul. Alte imne sunt îndemnuri către sine însuși, un solilocviu spiritual, o meditație interioară. Cele peste zece mii șapte sute de versuri ale Imnelor sunt redată într-o limbă simplă lină și dulce pe înțelesul tuturor, bogate în referințe biblice și patristice. Metrica versurilor este bazată numai pe accent.

Sfântul Simeon Noul Teolog, psalmistul Lumii și al iubirii divine – cum l-am mai putea numi – nu prezintă în *Imnele* sale o învățătură teologică sistematică sau completă, deoarece ele sunt rodul unei creații și inspirații spontane de a descrie spre folosul creștinilor experiențele trăirii sale mistice. Fără a fi destinate cultului bisericesc – cum sunt versurile altor imnografi precum cele ale Sfinților Roman Melodul, Cosma Melodul, Ioan Damaschin – *Imnele* Sfântului Simeon Noul Teolog, sunt rodul atâtor lacrimi și ale atâtor raze,

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

care rămân un permanent mesaj de folos sufletească. (6)

Capte teologice, gnostice și practice, au scris alcătuite în a doua perioadă a șederii Sfântului Simeon la Sfântul Mamas (1005) și în perioada exilului său (1009). Este o colecție de idei care se grupează în jurul unei teme, cum ar fi rugăciunea sau ascetismul, care se împart în o sută de paragrafe (de aici numele de secol) sau capete, și care de obicei sunt scurte.

Ținta lui este să-l conducă pe cititor spre culmile contemplării lui Dumnezeu și astfel, să facă din fiecare persoană o ființă umană perfectă, o carte vie. Iubirea aproapelui și rugăciunea sunt mijloacele cele mai importante pentru a atinge starea de nepătimire, unde creștinul este capabil de o totală ascultare a cuvântului lui Dumnezeu.

Sfântul Simeon Noul Teolog se abține de la apelul la propriile lui experiențe mistice, pe care le folosește atât de des în *Catehezele* sale. Fără îndoială că el a intenționat ca această carte să aibă o audiență mai mare, inclusiv în rândul clerului, și de aceea el se ferește să vorbească despre propriile lui experiențe, ca model pentru ceea ce poate fi atins de alți creștini. El dă descrieri clasice ale vieții ascetice, împreună cu grade de contemplație, dar trece dincolo de aceste descrieri prin convingerea sa că întotdeauna fiecare creștin trebuie să tindă spre această stare. (7)

Cuvântări teologice și etice (Discursuri) este cea mai importantă operă a Sfântului Simeon, din punct de vedere teologic și cea care îi va aduce supranumele caracteristic de „Noul Teolog”. Operă de controversă, adresată unui public mai larg decât *Catehezele*, *Imnele* și *Capetele*, *Cuvântările teologice și etice* constituie un veritabil și pasionant manifest al teologiei autentice a Bisericii: trinitară, eclesială și existențială, împotriva teologiei intelectualiste, scolastice și formaliste, care se înfiripase în Bizanț, desprinsă practic de realitatea sacramentală a Bisericii, și care încetase să mai fie o mărturie a experienței spirituale concrete a comuniunii personale a credincioșilor din Biserică cu Sfânta Treime.

Rugăciunile de mulțumire sunt rugăciuni personale de mulțumire îndreptate către Dumnezeu, pentru marile Sale binecuvântări date Sfântului Simeon Noul Teolog de-a lungul vieții sale.

Sfântul Simeon Noul Teolog a mai scris și cinci *Epistole*. Tot lui i se mai atribuie și o *Metodă a rugăciunii Isihaste*, dar se pare că această lucrare ar aparține unui scriitor din secolul al XII-lea sau al XIII-lea. (8) De asemenea, de la Sfântul Simeon Noul Teolog ne-a rămas rugăciunea a șaptea din Canonul Sfintei Euharistii. (9)

Înscriindu-se pe linia tradițională a patristicii răsăritene, a teologiei vii, trăite, a Bisericii, gândirea și scrisul teologic al Sfântului Simeon aduc un plus de vitalitate în simțirea și experiența spirituală, eclesial-sacramentală a misterului vieții divine, a vieții harice, la care lumea are acces, și este chemată prin Cristos în

Spiritul Sfânt. Rod al experienței spirituale proprii, de o expresie și de o intensitate unică în cadrul spiritual al epocii, dar comparativ și cu cele dinainte și după aceea, viața de sfințenie, viața în lumina divină a Sfântului Simeon a făcut ca el să fie numit și Teologul. El a fost consacrat în istoria Bisericii cu supranumele de Noul Teolog, ca Sfântul Apostol Ioan și Sfântul Grigore din Nazianz. Întreaga învățătură a Sfântului Simeon Noul Teolog se concentrează în jurul vederii Luminii Divine, cu toate că ea rămâne în același timp hristocentrică, accentuând importanța Sfintei Euharistii.

Depășind și respingând spiritul mai intelectualist care-și făcuse apariția în decursul vremurilor și care desprindea teologia de experiența spirituală, reducând-o la o speculație mintală, Sfântul Simeon Noul Teolog se dedică apărării caracterului integral al vieții creștine, a vieții harice care include și inima și mintea în unitatea indestructibilă a persoanei, capabilă și deschisă desăvârșirii fără sfârșit prin Cristos în Spiritul Sfânt. Concepția teologică a Sfântului Simeon Noul Teolog este expresia a unei trăiri emoționale de cea mai autentică factură spirituală. Ea este rodul unei vieți inundate de harul, iubirea și lumina divină, care sunt de altfel centrul gândirii sale, la care el a ajuns prin curățire sufletească, prin lacrimi, prin exercitarea virtuților, a smereniei și prin rugăciune neîncetată. (10)

Scrisul Sfântului Simeon și, mai ales *Imnele* sale dovedesc cu prisosință și atestă „*natura harismatică a experienței creștinești dimensiunile sale trinitare și eclesiologice*” (11), experiență care conjugând cunoaștere și iubire, unind inima și mintea ne dezvăluie pe Dumnezeu, Tripersonalitatea divină absolută, care poate fi cunoscut de om, creația Sa, în măsura participării acestuia la misterul divin de existență și viață. Sfântul Simeon Noul Teolog, prin opera sa, se face interpretul acestei posibilități a omului, care deschizându-se prin răspunsul său activ la chemarea divină, îl poate cunoaște pe Dumnezeu atât cât îi este dat și pe măsura strădaniei sale spirituale. (12)

(1) V. Krivocheine, *Introduction, Catéchèses*, SCH 96, Paris, 1963, p. 15; (2) Pr. Drd. Ilie Moldovan, *Teologia Sfântului Duh*, după *Catehezele Sfântului Simeon Noul Teolog*, în: ST nr. 7-8/1967, pp. 4-8; (3) Symeon The New Theologian, *The Discourses*, introduction by George Maloney, London, 1980, p. 15; (4) Arhim. Simeon, op. cit., p. 152; (5) J. Koder, *Introduction la Hymnes*, vol. I, SCH 156, Paris, 1969, p. 7; (6) Ierom Nacu-Daniil Stoenescu, *Învățătura despre Sfânta Treime în imnurile Sfântului Simeon Noul Teolog*, în: MB, nr. 5-6/1985, pp. 323-325; (7) Symeon The New Theologian, op. cit., pp. 21-23; (8) Arhid. Prof. Univ. Dr. Constantin Voicu, Pr. Lect. Univ. Dr. Lucian-Dumitru Colda, op. cit., pp. 254-255; (9) Călin Ioan Dușe, *Viața duhovnicească după Sfântul Simeon Noul Teolog și integrarea lui în spiritualitatea răsăriteană*, Editura Logos 94 Oradea, 2007, pp. 71-131; (10) Pr. Drd. Gheorghe Petraru, *Cunoașterea lui Dumnezeu după Sfântul Simeon Noul Teolog*, în Ort, nr. 3/1988, pp. 111-112; (11) J. Meyendorff, *Catholicity and the Church*, St. Vladimir's Seminary Press, New York, 1983, p. 16; (12) Pr. Drd. Gheorghe Petraru, op. cit., p. 112.

Sfințirea picturii interioare a bisericii din Tășnad

Pe data de 8 septembrie a.c., la Tășnad, a fost zi de mare sărbătoare. Pe lângă hramul bisericii „Nașterea Maicii Domnului” s-a sfințit și pictura interioară a bisericii realizată în anul 2021 de către pictorii Vertic Adrian și Pușcaș Paula.

Evenimentul a debutat cu primirea Preasfințitului nostru Virgil Bercea, episcop de Oradea, la intrarea în localitate, de către primarul orașului Dr. Farcău Adrian. Apoi, în fața bisericii a fost întâmpinat de către un sobor de preoți în frunte cu Părintele paroh Hendea Aurel.

A urmat sfințirea picturii și celebrarea Sfintei Liturghii, în cadrul căreia Preasfinția Sa, în cuvântul de învățătură, a vorbit despre Nașterea Sfintei Fecioare Maria și importanța ei în viața noastră spirituală. Referindu-se apoi la această zonă geografică, unde diferitele confesiuni și etnii trăiesc în pace și bună înțelegere, a făcut o frumoasă comparație cu un mozaic unde fiecare piatră își are locul și importanța ei.

La finalul celebrării euharistice, toți credincioșii s-au bucurat să fie binecuvântați și miruiți de către preoții concelebranți. Cu toții au participat apoi la o agapă oferită de parohie.

Alina HENDEA

Tinerii ACRO în Malta

Un grup de zece de tineri din Acțiunea Catolică din România (ACRO) au participat în perioada 7-10 septembrie a.c. la un curs de formare de lideri pentru grupurile de tineri, desfășurat în Malta, la Birkirkara. La inițiativă au luat parte delegații din patru țări: România, Malta, Slovacia și Spania. Din țara noastră au participat membri ai ASTRU Cluj, ASTRU Blaj, ASTRU Oradea și AC Iași, însoțiți de pr. Ștefan Madarasi, asistent spiritual al Acțiunii Catolice din România – sectorul tineri.

„În cadrul cursului s-au desfășurat workshopuri menite să-i ajute pe tineri să înțeleagă «ce înseamnă să

fii un lider?». Iar, pentru a fi un bun lider adevărat este nevoie în primul rând să cunoști realitatea asociației din care faci parte”, spune pr. Ștefan la întoarcerea în țară.

În acest sens, în prima parte a cursului de formare din Malta, desfășurat la ZAK House, s-a prezentat realitatea fiecărei asociații prezente. Au urmat discuțiile pe grupuri, în care tinerii au reușit să înțeleagă și realitățile celorlalți, la nivel internațional, cu activitățile și provocările fiecăruia.

Programul din Malta s-a încheiat cu o evaluare din partea fiecărui participant despre inițiativă, experiență personală și cunoștințe dobândite, primind

o diplomă de participare la cursul de formare pentru lideri de tineri. Delegațiile străine au avut parte la final de o ieșire la mare, unde tinerii s-au bucurat de experiența acestor frumoase zile petrecute împreună în Malta. Pe viitor, se dorește ca acest gen de curs să fie organizat în fiecare țară participantă, urmând ca președinții Acțiunii Catolice la nivel național să se întâlnească și să discute despre implementarea lor pe viitor.

Biroul de presă

Hramul Parohiei „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Drighiu

Duminică, 11 septembrie 2022, în Parohia Porț am avut bucuria de a celebra împreună cu invitatul nostru, Părintele vicar Antoniu Chifor, o dublă sărbătoare: trei dintre copiii noștri - Georgiana, Oana și David - au primit Prima Sfântă Împărtășanie solemnă, moment de mare emoție atât pentru copii cât și pentru familiile lor și împlinirea a 230 de ani de la construirea biseriței noastre, anul 1792 fiind încrestat deasupra ușii pe care se intră în naosul bisericii.

La sfârșitul Sfintei Liturghii, părintele vicar a transmis tuturor celor prezenți salutul, binecuvântarea și comuniunea de rugăciune a PS Virgil, episcopul nostru.

Aduc cuvinete de apreciere copiilor din parohie care au animat Sfânta Liturghie îndrumați de Iulia Costăș.

Mulțumim părintelui vicar Antoniu Chifor și doamnei preotese, Teodora, pentru călduroasa prezență în mijlocul comunității noastre.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru marele dar al Sfintei Euharistii pe care ni-l dăruiește tuturor, implorăm binecuvântarea lui asupra copiilor care de acum vor fi mai aproape de Isus.

Pr. Ionel COSTAȘ

Întrunirea responsabililor cu pastorația familiilor

Sâmbătă, 17 septembrie 2022, în Sala de Conferințe de la Mănăstirea Franciscană din Oradea, a avut loc întrunirea responsabililor cu pastorația familiilor din Eparhia de Oradea, în vederea definitivării planului pastoral destinat familiilor.

Întâlnirea a început cu un moment de rugăciune al familiilor și preoților prezenți împreună cu Preasfințitul nostru Virgil, care le-a mulțumit tuturor celor implicați în pastorația familiilor, i-a încurajat și i-a îndemnat să fie ei înșiși în tot ceea ce fac: *Sunteți aici un grup de familie care ați dorit să mergeți pe același drum. După cum spune Sf. Pavel în Epistola către Romani, noi avem datoria de a suporta slăbiciunile celor neputincioși, să nu facem după placul și după capul nostru. Cine este tare și cine este slab? Toți suntem și tari și puternici. Toți suntem și slabi și neputincioși. Fiecare dintre noi avem bucuriile și necazurile noastre, fiecare dintre noi avem momente faste și momente nefaste în viață. Dacă înțelegem acest lucru, vom înțelege inclusiv faptul că suntem un grup care avem datoria să încercăm să purtăm pe un drum al credinței și alte familii de-ale noastre care poate sunt un pic mai departe de Biserică, iar noi avem această chemare și datorie să-i apropiem de Dumnezeu. Eu vă îndemn pe fiecare dintre voi să aveți această tărie și putere de caracter să înțelegem când*

suntem tari și când suntem slabi, când suntem puternici și când avem momente dificile în viață și din experiența vieții noastre să-i ajutăm și pe alții. Să fiți voi înșivă în tot ceea ce faceți și să nu abandonați ceea ce ne este propriu, ci să îmbogățiți. Dacă reușiți acest lucru, veți vedea că din preaplinul inimii voastre veți reuși să dăruiați constant și mereu.

Programul zilei a continuat cu cuvântul Părintelui Mihai Vătămănelu, vicarul general al Eparhiei de Oradea, care a explicat scopul și misiunea acestei întâlniri și anume acela de a crea o echipă la nivel eparhial, preoți și familii din fiecare protopopiat, care să susțină această muncă și această misiune a pastorației familiilor.

A fost prezentat și **Planului pastoral pentru adulți și familii** pentru anul 2022-2023, prezentare făcută de Părintele Mihai Vătămănelu și Părintele Mihai Tegzeș, vicar eparhial cu pastorația familiilor.

Biroul de presă

Silvia PANTIȘ

Trecem prin spațiu și timp

Doamne, noi știm că Tu ești în afară de timp și spațiu, dar le coordonezi cu iscusință. După ce vom parcurge timpul și spațiul, pe care ni le pui la dispoziție, ne vom întoarce din nou la Tine.

Sub cerul senin sau cu nori, biciuiți de ploaie sau bătuți de vânt, mângâiați de soare și cerescul Cuvânt, noi trecem prin timp.

Pe parcursul vieții, fiind sănătoși ori bolnavi, umblăm cu pașii repezi ai tinereții sau cu pașii mărunți când de ani suntem împovărați.

Ne străduim mereu, să afișăm fapte bune cu căldura iubirii sau uitând ce am primit în dar, mascăm faptele rele, pierzând clipe de har.

Încrezători în viață sau cu moralul scăzut, înaintăm în ceață sau având Lumină de Sus.

Cu pace fiind în suflet ori cu îndoială, tulburați, suntem copleșiți de necazuri sau favorizați.

Simțim Cerul aproape ori foarte îndepărtat, fiind nebăgați în seamă sau simțindu-ne binecuvântați.

Privim la icoane, ferestre spre Cer, mirați de minunile oferite de Domnul mereu.

Uimiți de splendoarea Sfintei Euharistii, cu gândul la Fecioara Maria, purtată de îngeri la Cer, din spațiul terestru, o rugăm să se îndure spre noi mereu.

Cu bucurii și regrete, reflectând la ce am fi schimbat, ne propunem zile sfinte cu iubire, dăruire și sfârșit creștinesc.

Cu dorința de mântuire prin Cristos întrupat, cu suflet senin rostim rugăciuni, cu Domnul în gând, alungând tot ce-i rău.

În mare vervă sau umili și tăcuți, râzând și plângând noi trecem prin spațiu și timp!

Tabără de vară la Casa Memorială „Iuliu Maniu”

Tabăra de vară „Prietenii Casei Maniu”, organizată în perioada 1-5 august 2022, la Casa Memorială „Iuliu Maniu” Bădăcin, a reunit anul acesta studenți din orașele Cluj-Napoca și Satu-Mare.

Tinerii au ajuns la Bădăcin cu scopul de a ajuta la sistematizarea, digitalizarea și arhivarea documentelor importante referitoare la trecutul casei și al familiei Maniu precum: scrisori, fotografii, obiecte, mobilier, tablouri, etc.

Aceștia și-au așezat corturile în curtea casei din Dealul Țarinei și a fost pentru prima oară după foarte mulți ani când pentru mai multe zile la rând casa a găzduit din nou musafiri.

Timp de patru zile studenții și-au pus la dispoziție deprinderile acumulate în anii de studii și îndemânarea în a gestiona date informatice. S-au scanat și arhivat sute de pagini de documente inedite, care mai apoi au fost introduse într-o platformă special creată pentru Casa Maniu de către un student de la Politehnica din

București. Această platformă urmează să fie atașată site-ul casei, astfel, toți cei interesați să poată avea acces la informații.

În ultima zi a taberei tinerii au participat și la activitățile specifice întreținerii casei și a spațiilor aferente astfel: pe mobilierul vechi și pe poarta de la intrare au fost aplicate substanțe de protecție și întreținere. Crucile de marmură ale mormintelor familiei, masa altarului și cenotaful lui Iuliu Maniu și-au recăpătat strălucirea fiind curățate cu substanțe specifice.

În fiecare seară, după cină, au fost organizate întâlniri pentru schimbul de experiență dintre studenți și tinerii din sat, antreprenori de succes și preoți. Părintele Nicolae Bodea, protopopul Șimleului le-a vorbit tinerilor despre necesitatea întemeierii unei familii creștine, iar inginerul Teodor Pocola a subliniat faptul că o afacere de succes trebuie să fie ancorată de trei piloni: punctualitate, seriozitate și moralitate.

Nu a fost neglijat nici aspectul spiritual, studenții participând zilnic în Biserica Greco-Catolică din Bădăcin la Sfânta Liturghie și la Paraclisul Maicii Domnului, rugăciune specifică Postului de pregătire pentru Sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului, perioadă în care ne aflăm.

Activitatea a fost organizată de Asociația Casa Memorială „Iuliu Maniu” și Parohia Greco-Catolică Bădăcin.

Ana-Maria BORZ

Maria-Mirela FILIMON

MARIA ȘI FAMILIA CREȘTINĂ

Moto: „Mai mult decât am crede, deschiderea mâinilor
duce la deschiderea sufletelor, împreunarea mâinilor duce la unirea sufletelor.”
(Fericitul Vladimir Ghika)

Da, mai mult decât am crezut, ne-am deschis mâinile spre a ne îmbrățișa, spre a dăru, ne-am unit mâinile pentru a ne ruga și sufletele noastre s-au umplut de lumina bucuriei la *Întrunirea Națională a Reuniunilor Mariane* pe care am găzduit-o la Oradea timp de trei zile (9-11 septembrie, 2022) având ca temă: „*Maria și Familia Creștină*”. Timpul a fost mult prea scurt pentru a ne împărtăși toată bogăția dureroasă a trăirii în cei doi ani de separare, când am pierdut oameni dragi, minunați, precum președinta R.M. Oradea, d-na Otilia Bălaș, timp în care doar speranța în ajutorul bunului Dumnezeu și ocrotirea Mamei Cerești ne-a fost sprijinul zilnic, timp prea scurt acum pentru a exprima dorința de slujire marianistă pentru viitorul apropiat.

Împreună! *O familie cu temelia pe Familia Sfântă din Nazaret, creată de și în Sfânta Treime.* Împreună, noi marianiști, venind fiecare cu zestrea familiei sale și cea a Reuniunii Mariane din Eparhia pe care o reprezentăm: Arhiepiscopia de Alba Iulia și Făgăraș, Episcopia de București, Episcopia de Cluj-Gherla, Episcopia de Lugoj, Episcopia de Maramureș și noi, din Episcopia de Oradea. Împreună, emoționați, mulțumiți de acest împreună, de frumusețea locului, de căldura primirii, ne-am bucurat de bunăvoința PSS Virgil, părinte cald, primitor, înțelept dăruind prin vorbă, prin gest; ne-am bucurat de bunăvoința fiecărui preot spiritual ce ne-a luminat în cunoașterea sensului adânc al misiunii familiei creștine; de bunăvoința fiecărui marianist, cu sau fără funcție în Asociație, în a dăru din cunoașterea, din experiența acumulată, manifestându-ne cu toții speranța de a afla noi modalități de a O sluji

pe Preacurata noastră Mamă cerându-i Ei să ne fie alături, să ne conducă familiile.

Familia! De aici pleacă totul. Fiecare ne știm trăind siguranța că avem alături, cu iubire necondiționată pe cineva. Să ai șansa să te naști într-o familie creștină este nu doar un dar ci și o responsabilitate. Suntem dator să cunoaștem cine suntem și ce trebuie să facem pentru a ne împlini misiunea. Des s-a auzit în aceste zile cuvântul „misiune” fiindcă Preacurata mereu ne cere, precum și Biserica o face, să purtăm Cuvântul Mântuitorului pe căile vieții noastre către toți cei ce ne sunt alături, către toți cei ce au nevoie de mărturia noastră.

Mărturia noastră de marianiști - familia Mariei, prin Ea, frați ai lui Isus, trebuie să fie bogată în frumusețe și adevăr. Mărturia noastră am înțeles că trebuie uneori să fie tăcută vorbind doar prin chipul luminos, zâmbetul cald, de întâmpinare plină de iubire, prietenie, gentilețe, ascultând cu bunăvoință, cu răbdare ce ne spun ei, toți ce ne sunt în preajmă. Mărturia noastră este prezența Mariei în sufletul, în întreaga noastră ființă, fiindcă pe Ea o trăim, mărturisind-o. Mărturisim și prin vorbe blânde, dar hotărâte, curajoase în această lume secularizată unde valorile moralei creștine sunt în declin, unde însăși FAMILIA este amenințată. Acolo, în familie, trebuie să fim fermi când ne educăm copiii, luptând din răspuțeri cu lecția distrugătoare a „lumii”, a „mamonei” care pune omul mândru deasupra lui Dumnezeu îngenunchind creația, natura periclitându-și propria existență, trăind disperat în goana sa zilnică după faimă, putere, bogăție.

Acțiunile marianistului sunt cu adevărat oferirea zilnică de sine, a familiei, a preoților, a tuturor persoanelor consacrate, a țării, a întregii lumi lui Dumnezeu prin Maria; rugăciunea săgetătoare, rugăciunea *Sfântului Rozar*; arma cea mai puternică împotriva răului, rozarul viu rostit de grupuri mari de marianiști și nu numai, *Paraclisul*, *Acatistul Maicii Domnului*, novene, pelerinaje, devoțiuni - închinare *Inimii Preasfinte a lui Isus* și *Inimii Neprihănite a Fecioarei* și mai ales participarea, pe cât posibil, zilnică la *Sfânta Liturghie*, *Adorația Preasfântului Sacrament*, colaborarea cu „Radio Maria”; prelegeri pentru a cunoaște istoria Bisericii noastre, întâlniri cu personalități din diferite domenii.

Mulțumire și promisiune de a continua slujirea Bisericii, de a continua să fim o familie unită, care știe trăi frumos, în armonie, alături de Preacurata noastră Mamă, Maria dăruind și primind tot binele ce s-a fost promis.

Ziua bucuriei

Sâmbătă, 03.09.2022, a avut loc la Carei o zi dedicată copiilor din Parohia "Sfântul Apostol Andrei", la Carei având ca temă „Prietenia” și motto-ul „Lăsați copiii să vină la mine...”. Evenimentul a fost posibil datorită bunăvoinței și sprijinului Familiei Susan, căroara dorim să le mulțumim pe această cale pentru această inițiativă deosebită.

În cursul dimineții, în jur de 25 de copii s-au adunat la Biserica Sfântul Apostol Andrei unde au fost întâmpinați de organizatori, iar după ce au rostit împreună rugăciunea de dimineață, a avut loc un moment spiritual ținut de Ipod. Prof. Deak Istvan despre prietenie. După acest moment copiii împreună cu organizatorii s-au deplasat la casa familiei Susan, unde au început, în prezența D-nei Prof. Lung Anca, să desfășoare diferite activități educative și distractive pentru copii. După prânzul oferit de asemenea de gazdele noastre, a avut loc învățarea a două cântece religioase, precum și

diferite activități și jocuri distractive, precum dansuri în curte organizate de D-na Amelita Susan și Prof. Istvan Deak.

Ipod. Istvan DEAK, Amelita SUSAN, Anca LUNG

Comuniune prin sport

Competitia "Calix Sacerdotum" s-a desfășurat în perioada 29-31 August 2022 la Oradea, iar echipa câștigătoare a turneului (Dieceza Romano-Catolică de Iași) va reprezenta țara noastră la Campionatul European de Futsal al preoților, care se va desfășura la Timișoara, în luna Februarie 2023.

Echipele participante la această ediție a "Calix Sacerdotum" au fost: Eparhia Greco-Catolică de Oradea, Eparhia Greco-Catolică de Lugoj, Eparhia Greco-Catolică de Maramureș, Eparhia Greco-Catolică de Cluj-Gherla, Arhidieceza Romano-Catolică de București, Arhidieceza Romano-Catolică de Alba-Iulia, Dieceza Romano-Catolică de Timișoara, Dieceza Romano-Catolică de Iași, Dieceza Romano-Catolică de Satu Mare și Dieceza Romano-Catolică de Oradea.

De ceva timp, competiția de fotbal între preoți „Calix Sacerdotum” este un prilej de comuniune și bună dispoziție. Îi mulțumim bunului Dumnezeu că am reușit să ne adunăm și anul acesta și să trăim clipe frumoase, atât pe teren, cât și în afara lui. De asemenea, mulțumim

organizatorilor care și-au dat tot interesul ca această competiție să se desfășoare la cel mai înalt nivel.

Mulțumim tuturor colaboratorilor noștri care s-au ocupat de buna desfășurare a acestei ediții și anume: Pr. Mihai Terec, Pr. Antoniu Suciș și Pr. Anton Cioba. De asemenea, mulțumim PS Virgil Bercea, episcopul Eparhiei Greco-Catolice de Oradea și PS Laszlo Bocskei, episcopul Diecezei Romano-Catolice de Oradea.

Sorin MANTA și Claudiu ROZNOVSZKY

Vizita Alteței Sale Principele Radu la Seminarul Teologic

Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, a fost gazda vizitei Alteței Sale Principele Radu la Seminarul Teologic Greco-Catolic "Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore și Ioan".

Aflat în vizita privată la Oradea, Alteța Sa a avut o întâlnire cu ierarhul orădean. După primire înaltul oaspete a vizitat, alături de Preasfinția Sa Virgil, Capela Seminarului Teologic și a avut loc o discuție privată, urmată de masa de prânz la „Trattoria Seminariei” alături de Domnul Prefect – Dumitru Țiplea, Domnul Primar – Florin Birta, Doamna director executiv al Fundației

pentru Monumentele Istorice – Angela Lupșea, părintele vicar general – Mihai Vătămănelu și domnul consilier al Casei Regale – Ionuț Demetriad.

Alteța Sa Principele Radu s-a născut la 7 iunie 1960, în municipiul Iași, într-o familie de medici. A absolvit Liceul Internat „Costache Negruzzi” din Iași în 1979. A fost admis pe locul patru la Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică din București, pe care a absolvit-o în anul 1984, la clasa prof. Olga Tudorache.

Eugen IVUȚ

LOC POETIC

ION MUREȘAN

Rugăciune

Luminează, Doamne, cu lumină
trupul sub lumină adunat
șarpe, rob la aur în ruină
întru văzul Tău, nelimitat!

Luminează, Doamne, cu-ntuneric
ceasul zilei cel întunecat,
sufletul închis în semnul sferic,
întru văzul Tău, nelimitat!

Luminează, Doamne, luminează,
smulge-mi carnea negrului păcat.
Groapă oarbă în cuvânt mi-așează,
întru văzul Tău, nelimitat!

(din vol. cartea *Alcool*, 2010)

Citește cu Zena ...

„Eliza și monștrii ei” de Francesca Zappia

Cartea „Eliza și monștrii ei” de Francesca Zappia m-a fascinat încă de la primele pagini, stilul autoarei m-a ținut în suspans chiar și în cele mai aparent banale momente și este, de departe, cea mai bună carte *Young Adult* citită până acum. Cartea a apărut la editura ”Storia Books”.

De ce iubesc atât de mult această carte? Deoarece aveam așteptări foarte mari de la ea și mi le-a întrecut! Este vorba despre o adolescentă de 18 ani pe nume Eliza, sau mai bine zis Ladyconstellation, creatoarea cunoscutului web comic *Monstrous Sea* cu milioane de followers (urmăritori pe rețele sociale).

Cu toate că trăiește o viață bună, este timidă și ciudată la școală, dar foarte populară pe internet. Asta până când la școala ei apare Wallace Warland. El este cel mai mare scriitor de fanfiction pentru *Monstrous Sea*. Ea reușește să își păstreze anonimatul până când cineva îi face public secretul. Din acel moment nu doar relația sa cu Wallace, dar și sănătatea sa mintală, începe să se năruie. La un moment dat, Eliza trece prin stări de anxietate, iar modul în care au fost puse pe hârtie te face să te simți în pielea Elizei, să simți ce simte și ea.

Cele 377 de pagini din „Eliza și monștrii ei” s-au citit foarte ușor, deoarece autoarea are un stil de scriere destul de alert, te face să fii cu sufletul la gură, prin modul în care sunt povestite întâmplările, chiar dacă ele nu erau neobișnuite. Un plus al cărții sunt ilustrațiile, realizate de autoare, ce fac parte din banda

desenată a Elizei.

Mă bucur enorm că am citit această carte și cine o va citi cu siguranță nu va regreta, deoarece din perspectiva mea stilul autoarei este unul pe care nu îl întâlnești prea des. Pe parcursul lecturii te vei îndrăgosti ușor de personaje sau vei începe să le urăști pe unele și vei pătrunde din ce în ce mai repede în poveste și nici nu îți vei da seama când cartea a ajuns la sfârșit.

Un citat care mi-a rămas și acum în minte chiar dacă a trecut ceva timp de când am terminat cartea este: „Sunt monștrii în mare”, așa cum indică și titlul cărții. Vă recomand cu drag „Eliza și monștrii ei” de Francesca Zappia.

Despre mine...

Mă numesc Zena Pop-Cohuț, sunt elevă la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” Oradea. Iubesc să citesc, să cânt la pian, să gătesc, să călătoresc, sunt implicată în acțiuni de voluntariat, îmi place teatrul, să ascult muzică și să-mi împărtășesc pasiunile cu cei din jurul meu!

Vorbesc despre cărțile citite pe canalul meu de Youtube și pe blogul meu bookrhapsody.ro.

Revista *Vestitorul* recomandă...

Toamnă pe note muzicale

Luna octombrie aduce la Oradea mai multe concerte cu lucrări celebre de Verdi, Donizetti, Mozart, Paganini sau Ceaikovski, susținute de Orchestra Filarmonicii alături de invitați de seamă, printre care Paula Seling și Răzvan Stoica. Programul a fost gândit special pentru a se încadra în tema stagiunii „Via Vita” (n.r. Calea Vieții), ce își propune „dirijarea” orădenilor spre un drum al cunoașterii muzicale.

După succesul înregistrat în stagiunea estivală, *Initio22*, un proiect prin care Filarmonica a susținut concerte cu invitați celebri și piese cunoscute în spații neconvenționale, cum ar fi Cetatea Oradea, și a adunat mii de orădeni, instituția vrea să continue în aceeași notă reușită și în noul sezon muzical 2022-2023.

Început de stagiune

Stagiunea a debutat în trombă, luna trecută, cu un concert spectaculos, complex și cunoscut, to-todată, Carmina Burana, ce a adus pe scenă, în fața unui public numeros, soliști, două coruri, din-tre care unul de copii, piesa fiind o cantată scrisă pe baza unor texte și melodii medievale din secolele XII-XIII, descoperite în anul 1803 într-o mănăstire benedictină din Alpii bavarezi. Textele - scrise în latină, germană și franceză - se referă la teme precum natură, dans, viață, dragoste și soartă.

Au urmat apoi concerte ce au avut în prim-plan soliști apreciați, pe violonistul Artur Kaganovskiy, absolvent al faimoasei Școli Juilliard din New York, sau pe pianistul Horia Mihail.

Lună muzicală

Pentru cei care nu au reușit să ajungă luna trecută, Filarmonica îi asigură că pregătește și pentru octombrie evenimente cel puțin la fel de atractive.

La concertul din 6 octombrie, de la ora 19.00, din Sala Enescu-Bartok, orădenii, și nu numai, sunt invitați să audieze **Uvertura - Nunta lui Figaro, K. 492**, de Wolfgang Amadeus Mozart, **Variațiunile pe o temă Rococo**, de Piotr Ilci Ceaikovski, și **Simfonia nr. 94 în Sol Major, „Surpriza”**, de Joseph Haydn. Dirijorul Orchestrei orădene va fi **Jankó Zsolt**, invitat va fi violoncelistul **Fenyő László**. Artistul maghiar, născut în 1975, a intrat în elita lumii violoncelului prin câștigarea concursului Pablo Casals în 2004, Germania. Prin capacitățile tehnice de neegalat și prin expresivitatea plină de emoție, concertele sale devin experiențe speciale, unde muzica poate fi descoperită într-o nouă lumină, de fiecare dată. Fenyő László a evoluat pe mari scene ale lumii, a câștigat numeroase premii prestigioase, dintre care cel mai râvnit a fost Franz Liszt, acordat de Ministerul de Cultură al Ungariei.

Despre fricile adolescenților

Contextul actual nesigur, în principal pandemia și războiul, naște monștri, mai precis frici, în mintea și sufletele tuturor. Pentru adolescenți, însă, a venit în ajutor Fundația Culturală „Festivalul Internațional de Teatru Oradea”, în parteneriat cu Teatrul Regina Maria și Administrația Fondului Cultural Național, sub forma unui proiect „(a)LIVE”.

Acesta urmărește să pună pe tapet fricile adolescenților și tinerilor în perioada pandemiei Covid și a războiului din Ucraina. „Tema principală a proiectului este Generația digitală sub impactul terorii și ilustrează vulnerabilizarea emoțională progresivă a adolescenților și a adulților tineri, expuși la frica de moarte într-o formă continuată, pornind de la amenințarea pandemică și continuând cu cea a războiului din Ucraina”, a declarat Andreea Costea, managerul de proiect.

O primă parte a proiectului s-a desfășurat în lunile iulie și august, când 30 de liceeni și studenți, alături de actori ai Teatrului Regina Maria au luat parte la ateliere de psihodramă, susținute de psihologul Ioana Drugaș, consilier școlar al Liceului Don Orione din Oradea.

„Accentul a fost pus pe frica de moarte, potențată

în ultimii ani de crizele care au străbătut lumea”, au spus organizatorii, care au adăugat că scopul principal a fost „de a exorciza traumele provocate de amenințările exterioare, pentru a ajuta tinerii să descopere răspunsuri și metode noi de a față provocărilor ridicate de anxietate”.

A doua parte a proiectului „(a)LIVE” presupune realizarea unui spectacol de teatru pe tema anxietății, inspirat din povești reale ale unor tineri ucraineni, români și moldoveni, culese de către jurnaliști din România și Republica Moldova, cu sprijinul psihologului.

„Importanța unui asemenea proiect este dată atât de abordarea unei tematici sociale actuale într-o manieră inovativă și non-formal educativă, cât și de inițierea unui dialog real între creatorii de teatru și publicul tânăr, prin implicarea lor directă în procesul de creație”, a spus managerul de proiect.

Textul și regia spectacolului vor fi semnate de Gabriel Sandu, premiera va avea loc la Oradea, la o dată ce urmează să fie anunțată, iar apoi spectacolul va fi susținut, în cadrul unui turneu, și la Baia Mare, Zalău, Cluj-Napoca, Carei și București. După fiecare reprezentație, vor fi sesiuni de întrebări și răspunsuri, mediate de psiholog și de către actorii din distribuție.